

Brussel, 22.7.2022
COM(2022) 362 final

2022/0227 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot vaststelling van specifieke bepalingen voor de samenwerkingsprogramma's voor de periode 2014-2020 die worden ondersteund door het Europees nabuurschapsinstrument in het kader van de doelstelling "Europese territoriale samenwerking", naar aanleiding van de verstoring van de programma-uitvoering

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• **Motivering en doel van het voorstel**

Dit voorstel voorziet in gerichte wijzigingen van het rechtskader voor de periode 2014-2020 dat is vastgesteld voor samenwerkingsprogramma's in het kader van het Europees nabuurschapsinstrument (ENI)¹, in reactie op, ten eerste, Ruslands niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde militaire agressie tegen Oekraïne en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor de Europese Unie en een aantal van haar oostelijke regio's in het bijzonder, en, ten tweede, de ruimere gevolgen van de COVID-19-pandemie voor de EU als geheel.

Ten eerste wordt de uitvoering van dertien programma's voor grensoverschrijdende en twee programma's voor transnationale samenwerking tussen negen lidstaten en Oekraïne en de Republiek Moldavië enerzijds en Rusland en Belarus anderzijds om verschillende redenen ernstig verstoord als gevolg van Ruslands niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde militaire agressie alsook de betrokkenheid van Belarus hierbij. Wat de programma's voor samenwerking met Oekraïne betreft, bestaat de verstoring uit de gevolgen van de Russische invasie voor de uitvoering van programma's en projecten door actoren in Oekraïne. Bovendien hebben de grote stromen van ontheemden zowel binnen Oekraïne als vanuit Oekraïne naar de Republiek Moldavië er in het bijzonder toe geleid dat overheidsinstanties en individuen zich moeten concentreren op humanitaire acties en onmiddellijke bijstand, in plaats van de verdere uitvoering van samenwerkingsprojecten.

Wat de programma's voor samenwerking met Rusland en Belarus betreft, is de verstoring te wijten aan de noodzakelijke opschorting begin maart van de financieringsovereenkomsten tussen de EU en Rusland en Belarus als gevolg van de Russische invasie van Oekraïne. Hierdoor werd de uitvoering van programma's en projecten met autoriteiten en begunstigden uit deze twee landen opgeschort. Deze opschorting is in overeenstemming met het verbod op het verlenen van financiële steun aan Russische overheidsinstanties dat de Raad op 8 april 2022 heeft ingesteld².

Ten tweede heeft de EU, en met name een aantal van haar oostelijke regio's, nog steeds te maken met een grote stroom ontheemden uit Oekraïne. Het is dan ook logisch en noodzakelijk om de reeks flexibele maatregelen die reeds zijn ingevoerd voor cohesiebeidsprogramma's, met inbegrip van programma's voor grensoverschrijdende samenwerking tussen de lidstaten, uit te breiden tot de programma's voor rechtstreekse samenwerking met Oekraïne en de Republiek Moldavië, om hen in staat te stellen deze buitengewone situatie het hoofd te bieden.

Ten derde heeft de COVID-19-pandemie langer geduurd dan verwacht. De directe en indirecte gevolgen van de pandemie blijven in alle lidstaten bestaan, waardoor langdurige

¹ Verordening (EU) nr. 232/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2014 tot vaststelling van een Europees nabuurschapsinstrument (PB L 77 van 15.3.2014, blz. 27) en Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014 van de Commissie van 18 augustus 2014 tot vaststelling van specifieke uitvoeringsbepalingen voor programma's voor grensoverschrijdende samenwerking die worden gefinancierd in het kader van Verordening (EU) nr. 232/2014 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een Europees nabuurschapsinstrument (PB L 244 van 19.8.2014, blz. 12).

² Verordening (EU) 2022/576 van de Raad van 8 april 2022 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 833/2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren (PB L 111 van 8.4.2022, blz. 1).

overheidssteun noodzakelijk is voor het herstel van de zwaarst getroffen territoriale gebieden en economische sectoren. Dit heeft geleid tot een zeer hoge druk op de begrotingen van de lidstaten, waardoor verdere uitzonderlijke maatregelen in deze omstandigheden noodzakelijk zijn.

De twee pakketten maatregelen in het kader van het investeringsinitiatief Coronavirusrespons (CRII) en CRII+, die in het voorjaar van 2020 zijn goedgekeurd bij respectievelijk Verordening (EU) 2020/460³ en Verordening (EU) 2020/558⁴, hebben een aantal belangrijke wijzigingen ingevoerd die een doeltreffendere respons mogelijk maakten en uitzonderlijke extra flexibiliteit boden om op de ongekende situatie te reageren. Door gerichte wijzigingen van de verordening inzake grensoverschrijdende samenwerking⁵ (cross-border cooperation, “CBC”) in het kader van het ENI zijn deze maatregelen ook van toepassing geworden op samenwerkingsprogramma’s in het kader van het ENI.

Bijgevolg moet de steun uit de fondsen snel worden ingezet om de druk op de nationale begrotingen te verlichten. Daarom moet, als tijdelijke en uitzonderlijke maatregel en onverminderd de regels die onder normale omstandigheden van toepassing moeten zijn, de mogelijkheid om de medefinanciering uit de EU-begroting van 90 % naar 100 % te verhogen, worden uitgebreid tot de vijf in het kader van het ENI gefinancierde programma’s voor grensoverschrijdende samenwerking met de Republiek Moldavië en Oekraïne voor de boekjaren die ingaan op respectievelijk 1 juli 2021, 1 juli 2022 en 1 juli 2023, zodat er geen behoefte meer is aan nationale medefinanciering.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Het voorstel is in overeenstemming met het algemene rechtskader dat voor het ENI is vastgesteld en bevat gerichte bepalingen ter vervanging van een aantal bepalingen in Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014 van de Commissie⁶, die niet meer kan worden gewijzigd omdat de onderliggende Verordening (EU) nr. 232/2014 sinds 31 december 2020 niet meer van kracht is. Het voorstel vormt ook een aanvulling op de voorgaande bij Uitvoeringsverordening (EU) 2020/879 van de Commissie⁷ ingevoerde wijzigingen van

³ Verordening (EU) 2020/460 van het Europees Parlement en de Raad van 30 maart 2020 tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 en (EU) nr. 508/2014 wat betreft specifieke maatregelen om investeringen in de gezondheidszorgstelsels van de lidstaten en in andere sectoren van hun economieën vrij te maken als antwoord op de COVID-19-uitbraak (Investeringsinitiatief Coronavirusrespons) (PB L 99 van 31.3.2020, blz. 5).

⁴ Verordening (EU) 2020/558 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2020 tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1301/2013 en (EU) nr. 1303/2013 wat betreft specifieke maatregelen met het oog op uitzonderlijke flexibiliteit bij het gebruik van de Europese structuur- en investeringsfondsen naar aanleiding van de uitbraak van Covid-19 (PB L 130 van 24.4.2020, blz. 1).

⁵ Uitvoeringsverordening (EU) 2020/879 van de Commissie van 23 juni 2020 tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014 wat betreft specifieke bepalingen om de bepalingen voor de uitvoering van in het kader van het Europees nabuurschapsinstrument gefinancierde programma’s voor grensoverschrijdende samenwerking in overeenstemming te brengen met specifieke maatregelen die in reactie op de COVID-19-pandemie zijn genomen (PB L 203 van 26.6.2020, blz. 59).

⁶ Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014 van de Commissie van 18 augustus 2014 tot vaststelling van specifieke uitvoeringsbepalingen voor programma’s voor grensoverschrijdende samenwerking die worden gefinancierd in het kader van Verordening (EU) nr. 232/2014 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een Europees nabuurschapsinstrument (PB L 244 van 19.8.2014, blz. 12).

⁷ Uitvoeringsverordening (EU) 2020/879 van de Commissie van 23 juni 2020 tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014 wat betreft specifieke bepalingen om de bepalingen voor de uitvoering van in het kader van het Europees nabuurschapsinstrument gefinancierde programma’s voor grensoverschrijdende samenwerking in overeenstemming te brengen met specifieke maatregelen die in reactie op de COVID-19-pandemie zijn genomen (PB L 203 van 26.6.2020, blz. 59).

Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014. Tot slot voert het bepalingen in die zijn geïnspireerd op een aantal bepalingen van Verordening (EU) 2022/562⁸, wat zorgt voor samenhang in de aanpak van grensoverschrijdende programma's die door verschillende instrumenten worden ondersteund.

Het voorstel is ook in overeenstemming met het algemene rechtskader voor transnationale samenwerking uit hoofde van Verordening (EU) nr. 1299/2013⁹ en is beperkt tot gerichte en uitzonderlijke afwijkingen daarvan.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Het voorstel beperkt zich tot gerichte en uitzonderlijke aanpassingen van het bestaande rechtskader dat is opgezet bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014 en Verordening (EU) nr. 1299/2013, en is verenigbaar met andere beleidsterreinen van de Unie.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

Het voorstel is gebaseerd op artikel 178, artikel 209, lid 1, en artikel 212, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Artikel 209, lid 1, en artikel 212, lid 2, VWEU vormen de rechtsgrondslag voor het ENI en artikel 178 VWEU vormt de rechtsgrondslag voor Europese territoriale samenwerking.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

Het voorstel is erop gericht het de lidstaten en de regio's gemakkelijker te maken om middelen van het ENI en het cohesiebeleid te gebruiken ter ondersteuning van maatregelen om de migratieproblemen als gevolg van de militaire agressie van Rusland aan te pakken, een afwijking mogelijk te maken van de normale, thans geldende medefinancieringsregels, teneinde de nodige flexibiliteit te bieden om bestaande investeringsmiddelen ter beschikking te stellen om de directe en indirecte gevolgen van de Russische invasie van Oekraïne en de ongekende volksgezondheids crisis in de context van de COVID-19-pandemie aan te pakken, en de rechtszekerheid te bevorderen voor andere aspecten waarmee de programma-autoriteiten te maken hebben.

- **Evenredigheid**

Het voorstel is een uitzonderlijke en gerichte wijziging die niet verder gaat dan wat nodig is om de doelstelling te verwezenlijken: het gebruik van de middelen van het ENI en het cohesiebeleid vergemakkelijken ter ondersteuning van maatregelen om de migratieproblemen als gevolg van de militaire agressie door Rusland en de daaruit voortvloeiende verstoring van de programma-uitvoering aanpakken.

⁸ Verordening (EU) 2022/562 van het Europees Parlement en de Raad van 6 april 2022 tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1303/2013 en (EU) nr. 223/2014 wat betreft maatregelen uit hoofde van het cohesiebeleid ten behoeve van vluchtelingen in Europa (CARE) (PB L 109 van 8.4.2022, blz. 1).

⁹ Verordening (EU) nr. 1299/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 betreffende specifieke bepalingen voor steun uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling ter verwezenlijking van de doelstelling "Europese territoriale samenwerking" (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 259).

- **Keuze van het instrument**

Een verordening is het geschikte instrument om het gebruik van de middelen van het ENI en het cohesiebeleid te vergemakkelijken ter ondersteuning van maatregelen om de migratieproblemen als gevolg van de militaire agressie door Rusland aan te pakken, om de mogelijkheid van 100 % medefinanciering uit te breiden om deze ongekennde omstandigheden het hoofd te bieden, en om de nodige rechtszekerheid te bieden.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

N.v.t.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Het voorstel komt er na uitwisselingen op hoog niveau met de lidstaten en de programma-autoriteiten. Een openbare raadpleging is niet vereist, aangezien er geen effectbeoordeling nodig is.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

N.v.t.

- **Effectbeoordeling**

Ter voorbereiding van het voorstel voor Verordening (EU) nr. 232/2014 is een effectbeoordeling uitgevoerd. Deze huidige gerichte wijzigingen als reactie op kritieke situaties vereisen geen afzonderlijke effectbeoordeling.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

N.v.t.

- **Grondrechten**

N.v.t.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Het voorstel heeft alleen betrekking op programma's voor grensoverschrijdende samenwerking in het kader van het ENI ("ENI-CBC-programma's") uit de periode 2014-2020 en wijzigt de bestaande budgettaire verbintenissen niet. Het zal een versnelde programma-uitvoering vergemakkelijken en de lasten voor de begunstigden en de nationale begrotingen verlichten in de landen die het zwaarst door de oorlog zijn getroffen (Oekraïne, de Republiek Moldavië en de lidstaten die deelnemen aan grensoverschrijdende samenwerking met deze landen). Aangezien de financiële uitvoering van ENI-CBC-programma's plaatsvindt via voorfinancieringsbetalingen van maximaal 100 % van de vastgelegde EU-middelen (ENI en EFRO) en de Commissie het grootste deel van de voorfinanciering reeds aan de programma's heeft betaald, zal de voorgestelde maatregel geen gevolgen hebben voor de betalingskredieten in 2022 of in 2023, aangezien 2023 het laatste jaar is waarin uitgaven voor projecten voor financiering in aanmerking komen.

De voorgestelde wijziging vereist geen wijzigingen in de jaarlijkse maxima van het meerjarig financieel kader voor vastleggingen en betalingen volgens bijlage I bij Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 van de Raad, en verandert de totale betalingsbehoeften gedurende de periode 2022-2024 niet.

De voorgestelde wijziging brengt geen extra administratieve uitgaven voor de Commissie met zich mee.

5. OVERIGE ELEMENTEN

• Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage

In het kader van de algemene rapportagemechanismen van Verordening (EU) nr. 232/2014 en Verordening (EU) nr. 1303/2013 zal worden toegezien op en gerapporteerd over de uitvoering van de maatregelen.

• Toelichtende stukken (bij richtlijnen)

N.v.t.

• Artikelsgewijze toelichting

Voorgesteld wordt gerichte bepalingen vast te stellen die een aantal bepalingen van Verordening (EU) nr. 897/2014 vervangen en afwijken van een aantal bepalingen van Verordening (EU) nr. 1299/2013 wanneer er sprake is van een nieuwe situatie van verstoring van de programma-uitvoering, als volgt:

- De verschillende soorten verstoringen van programma-uitvoering worden gedefinieerd (artikel 2);
- Om een medefinanciering van 100 % voor ENI-CBC-programma's toe te passen, voorzien de artikelen 3 en 4 in de mogelijkheid om de verplichting tot medefinanciering (artikel 12 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014) op te heffen, en in een vereenvoudigde procedure (artikel 16 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014);
- Om te voorzien in de mogelijkheid om uitgaven met terugwerkende kracht subsidiabel te maken vanaf het begin van de Russische invasie (artikel 48 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014) voor projecten voor de aanpak van migratieproblemen in ENI-CBC-programma's, stelt artikel 5 deze subsidiabiliteit met ingang van 24 februari 2022 vast;
- Om vaart te zetten achter de noodzakelijke wijzigingen in reeds goedgekeurde projecten (artikel 26, lid 3, punt e), van Verordening (EU) nr. 897/2014) en tijdens de uitvoering ervan, met inbegrip van grote infrastructuurprojecten (artikel 38, lid 4, van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014), stelt artikel 6 de door de beheersautoriteiten van het programma te ondernemen passende acties vast;
- Om de door de beheersautoriteit uit te voeren verificaties flexibeler te maken (artikel 26, leden 5 en 6, van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014), beperkt artikel 7 bepaalde wettelijke verplichtingen, met name met betrekking tot verificaties ter plaatse;
- Aangezien de daadwerkelijke grensoverschrijdende gevolgen van projecten (artikelen 39 en 45 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014) een essentiële voorwaarde zijn voor deze programma's, voorzien de artikelen 8 en 9 in flexibiliteit ten aanzien van de resterende projectpartners in lidstaten die hun deel van de gezamenlijke projecten correct en te goeder trouw hebben uitgevoerd;

- Om de hoofdbegunstigden ook flexibiliteit te bieden met betrekking tot hun wettelijke verplichtingen jegens de programma-autoriteiten namens het volledige projectpartnerschap (artikel 46 van Verordening (EU) nr. 897/2014), stelt artikel 10 de nodige aanpassingen vast;
- Om de selectie van nieuwe projecten en de toekenning van subsidies voor deze projecten te versnellen, vereenvoudigt artikel 11 de procedure ter bevestiging van projecten in het kader van directe gunning (artikel 41 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014);
- Om financiële overdrachten te vereenvoudigen en rechtstreekse overdrachten mogelijk te maken zonder dat betalingen via hoofdbegunstigden verlopen (artikel 63 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014), stelt artikel 12 de nodige aanpassingen vast;
- Om de aan het begin van de programma-uitvoering gekozen methode voor de omrekening in euro (artikel 67 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014) te wijzigen en deze aan te passen aan de onvoorziene koersschommelingen, voert artikel 13 de mogelijkheid in om opnieuw het tijdstip van de omrekening te kunnen kiezen;
- Als gevolg van een verstoring van de programma-uitvoering kan het normale systeem van de terugvorderingen, verrekeningen en terugbetalingen (artikelen 74 tot en met 76 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014) mogelijk worden onderbroken of niet meer worden uitgevoerd. Artikel 14 stelt de noodzakelijke aanpassingen van de regelgevingsstappen vast die door de beheersautoriteiten moeten worden uitgevoerd;
- Twee transnationale samenwerkingsprogramma's die onder Verordening (EU) nr. 1299/2013 vallen, betreffen samenwerking met Oekraïne en de Republiek Moldavië ("het transnationaal programma voor de Donau") en Rusland en Belarus ("het Interreg-programma voor het Oostzeegebied"); de relevante bepalingen van het cohesiebeleid moeten ingevolge de Russische invasie van Oekraïne worden gewijzigd om deze programma's doeltreffend te laten functioneren. De meeste bij de artikelen 3 tot en met 14 ingevoerde aanpassingen kunnen alleen worden toegepast door af te wijken van de desbetreffende bepalingen van Verordening (EU) nr. 1299/2013. Artikel 15 stelt derhalve de nodige aanpassingen voor deze twee programma's vast.

Deze gerichte maatregelen moeten onmiddellijk in werking treden, zodat zij zo spoedig mogelijk van kracht worden (artikel 16).

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot vaststelling van specifieke bepalingen voor de samenwerkingsprogramma's voor de periode 2014-2020 die worden ondersteund door het Europees nabuurschapsinstrument in het kader van de doelstelling "Europese territoriale samenwerking", naar aanleiding van de verstoring van de programma-uitvoering

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 178, artikel 209, lid 1, en artikel 212, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van de wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹⁰,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's¹¹,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In zijn conclusies van 24 februari 2022 veroordeelde de Europese Raad Rusland niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde militaire agressie tegen Oekraïne en de betrokkenheid van Belarus bij die agressie. Als gevolg van de agressie heeft de Commissie de financieringsovereenkomsten opgeschort voor samenwerkingsprogramma's tussen de Europese Unie en Rusland respectievelijk Belarus en, in voorkomend geval, de lidstaat waar de beheersautoriteit van het betrokken programma gevestigd is. Sedert het begin van Rusland's militaire agressie tegen Oekraïne heeft de EU Rusland en Belarus een reeks nieuwe sancties opgelegd¹².
- (2) De Russische agressie heeft de uitvoering verstoord van dertien door het bij Verordening (EU) nr. 232/2014 van het Europees Parlement en de Raad¹³ vastgestelde Europees nabuurschapsinstrument (ENI) ondersteunde programma's voor grensoverschrijdende samenwerking (ENI-CBC-programma's) tussen negen lidstaten waar een beheersautoriteit van een programma is gevestigd en Oekraïne, de Republiek Moldavië, Rusland en Belarus.
- (3) Het frauduleuze karakter van de presidentsverkiezingen van augustus 2020 in Belarus en het gewelddadig neerslaan van vreedzame protesten hebben reeds geleid tot een

¹⁰ PB C van , blz. .

¹¹ PB C van , blz. .

¹² Verordening (EU) 2022/576 van de Raad van 8 april 2022 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 833/2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren (PB L 111 van 8.4.2022, blz. 1).

¹³ Verordening (EU) nr. 232/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2014 tot vaststelling van een Europees nabuurschapsinstrument (PB L 77 van 15.3.2014, blz. 27).

herijking van de bijstand van de Unie aan Belarus naar aanleiding van de conclusies van de Raad over Belarus nr. 11661/20 van 12 oktober 2020.

- (4) Als gevolg van Ruslands militaire agressie tegen Oekraïne worden de Unie en haar oostelijke regio's in het bijzonder, alsmede de westelijke delen van Oekraïne en de Republiek Moldavië geconfronteerd met een omvangrijke instroom van ontheemden. Dit vormt een extra uitdaging voor de lidstaten en andere aan Oekraïne grenzende landen, die zich verder zou kunnen verspreiden naar andere lidstaten, en dat op een moment waarop hun economieën nog steeds herstellen van de gevolgen van de COVID-19-pandemie.
- (5) Bovendien zijn twee door het ENI en het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) ondersteunde programma's voor transnationale samenwerking, namelijk het programma voor het Oostzeegebied — waaraan Rusland deelneemt —, en het Donauprogramma — waaraan Oekraïne en de Republiek Moldavië deelnemen —, aanzienlijk verstoord door Ruslands militaire agressie tegen Oekraïne of, wat de Republiek Moldavië betreft, door de toestroom van ontheemden uit Oekraïne als rechtstreeks gevolg van die agressie.
- (6) Sinds de respectieve kennisgevingen van de opschorting van de financieringsovereenkomsten voor programma's voor samenwerking met Rusland en Belarus is de uitvoering van de programma's en projecten met deze landen volledig opgeschort. Het is noodzakelijk specifieke regels vast te stellen voor de verdere uitvoering van de door het ENI en het EFRO ondersteunde samenwerkingsprogramma's, ook in geval van beëindiging van de respectieve financieringsovereenkomst.
- (7) De uitvoering van door het ENI ondersteunde samenwerkingsprogramma's is geregeld bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014 van de Commissie¹⁴. Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014 kan echter niet dienovereenkomstig worden gewijzigd, omdat Verordening (EU) nr. 232/2014 sinds 31 december 2020 niet meer van kracht is. Daarom moeten in een afzonderlijk instrument specifieke bepalingen worden vastgesteld met betrekking tot de verdere uitvoering van de betrokken samenwerkingsprogramma's.
- (8) De financieringsovereenkomsten voor programma's voor samenwerking met Oekraïne en de Republiek Moldavië zijn niet opgeschort. De programma-uitvoering wordt echter aanzienlijk beïnvloed door Ruslands niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde militaire agressie tegen Oekraïne en een omvangrijke stroom ontheemden uit Oekraïne naar de Republiek Moldavië. Om de uitdagingen voor programmapartners, programma-autoriteiten en projectpartners aan te pakken, moeten specifieke regels worden vastgesteld voor de verdere uitvoering van de betrokken samenwerkingsprogramma's.
- (9) Om de druk op de overheidsbegrotingen te verlichten die voortvloeit uit de noodzaak om te reageren op Ruslands niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde militaire agressie tegen Oekraïne en een omvangrijke stroom ontheemden uit Oekraïne, mag de in Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014 vastgestelde medefinancieringsregel niet van toepassing zijn op de bijdrage van de Unie.

¹⁴ Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014 van de Commissie van 18 augustus 2014 tot vaststelling van specifieke uitvoeringsbepalingen voor programma's voor grensoverschrijdende samenwerking die worden gefinancierd in het kader van Verordening (EU) nr. 232/2014 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een Europees nabuurschapsinstrument (PB L 244 van 19.8.2014, blz. 12).

- (10) Voor de wijziging van het medefinancieringspercentage mag alleen een kennisgeving van herziene financiële tabellen aan de Commissie worden verlangd; andere procedurele regelingen en de regels inzake aanpassingen en herzieningen van de programma's moeten worden vereenvoudigd voor de programma's die rechtstreeks zijn getroffen door de militaire agressie tegen Oekraïne of een omvangrijke stroom ontheemden uit Oekraïne. Alle belangrijke wijzigingen, onder meer van de streefwaarden van de indicatoren, moeten kunnen worden aangebracht in het kader van een latere programmawijziging na het einde van het boekjaar.
- (11) Uitgaven voor projecten die de migratieproblemen als gevolg van Ruslands militaire agressie tegen Oekraïne aanpakken, moeten voor financiering in aanmerking komen vanaf de begindatum van die agressie, namelijk 24 februari 2022.
- (12) Hoewel het beheer van reeds door het gezamenlijk comité van toezicht geselecteerde projecten onder de verantwoordelijkheid van de beheersautoriteit valt, moeten in het kader van sommige programma's bepaalde projectwijzigingen door het gezamenlijk comité van toezicht worden goedgekeurd. Om de noodzakelijke wijzigingen te versnellen, moet daarom worden bepaald dat de verantwoordelijkheid voor het wijzigen, overeenkomstig het nationale recht van de beheersautoriteit, van de documenten waarin de voorwaarden zijn vastgesteld voor steun aan projecten die worden getroffen door een verstoring van de programma-uitvoering, uitsluitend bij de desbetreffende beheersautoriteit ligt, zonder voorafgaande goedkeuring van het gezamenlijk comité van toezicht. Dergelijke wijzigingen moeten onder meer betrekking hebben op de vervanging van de hoofdbegunstigde en op eventuele wijzigingen van het financieringsplan en de uitvoeringstermijnen. Wat nieuwe projecten betreft, moet de beheersautoriteit uitdrukkelijk worden toegestaan om na 31 december 2022 andere contracten te ondertekenen dan contracten voor grote infrastructuurprojecten. Alle projectactiviteiten die door het programma worden gefinancierd, moeten echter uiterlijk op 31 december 2023 eindigen.
- (13) De Russische agressie tegen Oekraïne heeft geleid tot een inflatie die hoger is dan verwacht en tot een onverwachte stijging van de leverings- en bouwprijzen, die samen van invloed zijn op de uitvoering van grote infrastructuurprojecten in het kader van de betrokken programma's. Om die situatie te verhelpen, moet worden toegestaan dat het aandeel van de bijdrage van de Unie aan dergelijke projecten het in artikel 38, lid 4, van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014 vastgestelde maximum overschrijdt, namelijk 30 % bij de afsluiting van het programma, op voorwaarde dat de overschrijding alleen te wijten is aan een onverwachte stijging van de leverings- en bouwprijzen.
- (14) De door de beheersautoriteit verrichte verificaties bestaan uit administratieve verificaties en projectverificaties ter plaatse. Door de verstoring van de programma-uitvoering is het wellicht niet langer mogelijk om projectverificaties ter plaatse uit te voeren in Oekraïne. Daarom moet de mogelijkheid worden geboden om alleen administratieve verificaties te verrichten. Wanneer een infrastructuuronderdeel van een project is vernietigd voordat verificaties konden worden uitgevoerd, moet verder worden toegestaan dat de desbetreffende uitgaven met het oog op de goedkeuring van de rekeningen worden gedeclareerd aan de hand van een verklaring op erewoord van de begunstigde waarin wordt verklaard dat het project vóór de vernietiging ervan overeenkwam met de inhoud van facturen of documenten met gelijkwaardige bewijskracht.

- (15) Overeenkomstig artikel 39, lid 1, van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014 kunnen projecten een financiële bijdrage ontvangen als zij aan een reeks gedetailleerde voorwaarden voldoen. Als gevolg van een verstoring van de programma-uitvoering is het mogelijk dat aan een of meer van deze voorwaarden, met name dat het project duidelijke gevolgen voor grensoverschrijdende of transnationale samenwerking heeft, niet is voldaan aan het begin van de verstoring of aan de afsluiting van een bepaald project. Verder is het mogelijk dat de basisvoorwaarde dat begunstigden uit ten minste één van de deelnemende lidstaten en ten minste één van de deelnemende partnerlanden bij het desbetreffende project worden betrokken, niet langer wordt nageleefd. Daarom moet worden bepaald of uitgaven niettemin voor financiering in aanmerking kunnen komen hoewel sommige financieringsvoorwaarden mogelijk niet langer vervuld zijn als gevolg van een verstoring van de programma-uitvoering.
- (16) Als gevolg van een verstoring van de programma-uitvoering zullen veel projecten de facto geen partner uit een partnerland hebben. Om de begunstigden in de lidstaten in staat te stellen hun activiteiten af te ronden, is het passend bij wijze van uitzondering af te wijken van de verplichting dat alle projecten ten minste één begunstigde uit een partnerland hebben en dat alle activiteiten daadwerkelijke grensoverschrijdende of transnationale gevolgen en voordelen hebben.
- (17) De verplichtingen van een hoofdbegunstigde hebben betrekking op alle activiteiten die verband houden met de uitvoering van het project. Als gevolg van een verstoring van de uitvoering van het project zijn hoofdbegunstigden mogelijk belet hun verplichtingen ten opzichte van een partnerland na te komen. De verplichtingen van de hoofdbegunstigde moeten daarom worden aangepast en, waar nodig, worden beperkt tot de uitvoering van projecten ten opzichte van de lidstaten. Hoofdbegunstigden moeten ook de mogelijkheid krijgen de schriftelijke overeenkomst met de andere projectpartners te wijzigen en bepaalde activiteiten of de deelname van bepaalde partners op te schorten. Ten slotte moet de verplichting voor hoofdbegunstigden om de van de beheersautoriteit ontvangen betalingen aan andere partners over te dragen, worden opgeheven of ten minste worden aangepast.
- (18) Om ervoor te zorgen dat de getroffen programma's de uitzonderlijke omstandigheden aanpakken, moet worden bepaald dat projecten die de migratieproblemen aanpakken in uitzonderlijke gevallen zonder voorafgaande oproep tot het indienen van voorstellen en op basis van een goede motivering kunnen worden geselecteerd.
- (19) Na de opschorting van de financieringsovereenkomsten met partnerlanden zijn betalingen in verband met de Russische of Belarussische deelname opgeschort. Bovendien belemmeren de buitengewone maatregelen van de Nationale Bank in Oekraïne en de veiligheidssituatie als gevolg van Ruslands militaire agressie tegen Oekraïne de overdracht van geld naar het buitenland. Daarom moet de beheersautoriteit worden toegestaan rechtstreekse betalingen van de subsidies uit te voeren aan projectbegunstigden in de lidstaten en in partnerlanden waarvan de financieringsovereenkomsten niet zijn opgeschort.
- (20) ENI-CBC-programma's moeten de methode bevatten voor de omrekening van uitgaven in een andere valuta dan de euro. Die methode moet gedurende de gehele looptijd van het programma worden toegepast. Als gevolg van de financiële en economische gevolgen van Ruslands militaire agressie tegen Oekraïne zijn er onverwachte koersschommelingen. Daarom moet worden voorzien in de mogelijkheid om die methode te wijzigen.

- (21) Als gevolg van een verstoring van de programma-uitvoering kunnen de beheersautoriteiten mogelijk geen bankoverschrijvingen van bepaalde partnerlanden ontvangen, waardoor zij geen schulden kunnen terugvorderen van projectbegunstigden die in dergelijke landen zijn gevestigd. In het geval van een partnerland dat een deel van zijn nationale bijdrage aan de beheersautoriteit heeft overgemaakt, moeten die bedragen worden gebruikt om dergelijke schulden te verrekenen. In het geval van andere partnerlanden moeten invorderingsopdrachten met betrekking tot oninbare schulden door de Commissie worden kwijtgescholden of afgehandeld.
- (22) Overeenkomstig artikel 26 van Verordening (EU) nr. 1299/2013 van het Europees Parlement en de Raad¹⁵ moeten de toepasselijke programma-uitvoeringsvoorwaarden met betrekking tot financieel beheer alsook met betrekking tot programmering, toezicht, evaluatie en controle betreffende de deelneming van derde landen, door middel van een bijdrage van middelen uit het ENI aan transnationale samenwerkingsprogramma's, worden vastgesteld in het relevante samenwerkingsprogramma alsook, indien nodig, in de financieringsovereenkomst tussen de Commissie, de regeringen van het betrokken derde land en de lidstaat waar de beheersautoriteit van het relevante samenwerkingsprogramma gevestigd is. Hoewel de toepasselijke programma-uitvoeringsvoorwaarden voor die aspecten zouden kunnen worden aangepast middels een wijziging van het samenwerkingsprogramma, moet worden voorzien in een aantal afwijkingen van sommige bepalingen van Verordening (EU) nr. 1299/2013, zodat de bepalingen die voor de ENI-CBC-programma's zijn vastgesteld, ook kunnen worden toegepast op de twee transnationale samenwerkingsprogramma's als bedoeld in deel 2 van de bijlage.
- (23) Aangezien de doelstellingen van deze verordening, namelijk de vaststelling van specifieke bepalingen betreffende de uitvoering van de samenwerkingsprogramma's die door Ruslands agressie tegen Oekraïne zijn getroffen, niet voldoende door de lidstaten alleen kunnen worden verwezenlijkt en derhalve vanwege de omvang en de gevolgen van het overwogen optreden beter op het niveau van de Unie kunnen worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.
- (24) De in het kader van deze verordening verstrekte financiering moet in overeenstemming zijn met de voorwaarden en procedures van de krachtens artikel 215 VWEU vastgestelde beperkende maatregelen¹⁶.
- (25) Aangezien de migratieproblemen als gevolg van Ruslands militaire agressie tegen Oekraïne, evenals de voortdurende crisis van de volksgezondheid vanwege de COVID-19-pandemie dringend moeten worden aangepakt, wordt het noodzakelijk geacht gebruik te maken van de uitzondering op de periode van acht weken als bedoeld in artikel 4 van Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie, dat is gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie, het

¹⁵ Verordening (EU) nr. 1299/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 betreffende specifieke bepalingen voor steun uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling ter verwezenlijking van de doelstelling "Europese territoriale samenwerking" (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 259).

¹⁶ www.sanctionsmap.eu. De overzichtskaart van sancties is een IT-hulpmiddel voor het identificeren van de sanctieregelingen. De sancties vinden hun oorsprong in in het Publicatieblad bekendgemaakte rechtshandelingen. In geval van tegenstrijdigheden geldt het Publicatieblad.

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie.

- (26) Om de lidstaten in staat te stellen hun programma's tijdig te wijzigen zodat zij voor het boekjaar 2021/2022 van de mogelijkheid van een bijdrage van de Unie zonder medefinanciering kunnen gebruikmaken, moet deze verordening in werking treden op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

1. Deze verordening stelt specifieke bepalingen vast voor dertien bij Verordening (EU) nr. 232/2014 geregelde programma's voor grensoverschrijdende samenwerking en voor twee bij Verordening (EU) nr. 1299/2013 geregelde programma's voor transnationale samenwerking die in de bijlage bij deze verordening zijn vermeld, in verband met de verstoring van de programma-uitvoering als gevolg van Ruslands niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde militaire agressie tegen Oekraïne en de betrokkenheid van Belarus bij die agressie.
2. De artikelen 3 tot en met 14 zijn van toepassing op de bij Verordening (EU) nr. 232/2014 geregelde programma's voor grensoverschrijdende samenwerking die zijn opgenomen in deel 1 van de bijlage bij deze verordening.
3. Artikel 15 is van toepassing op de bij Verordening (EU) nr. 1299/2013 geregelde programma's voor transnationale samenwerking die zijn opgenomen in deel 2 van de bijlage bij deze verordening.

Artikel 2

Definities

1. Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:
 - 1) “verstoring van de programma-uitvoering”: problemen bij de programma-uitvoering als gevolg van een van de volgende situaties of een combinatie van beide:
 - a) de gedeeltelijke of volledige opschorting of de beëindiging van een financieringsovereenkomst die is gesloten met een partnerland dat deelneemt aan een in de bijlage vermeld samenwerkingsprogramma, als gevolg van krachtens artikel 215 VWEU vastgestelde beperkende maatregelen;
 - b) een niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde militaire agressie tegen een partnerland dat deelneemt aan een in de bijlage vermeld samenwerkingsprogramma of omvangrijke stromen ontheemden naar een partnerland;
 - 2) “partnerland”: elk van de landen die deelnemen aan een in de bijlage vermeld samenwerkingsprogramma, met uitzondering van de lidstaten.
2. Voor de toepassing van de artikelen 3 tot en met 14 gelden ook de definities van artikel 2 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 897/2014.

Artikel 3

Medefinanciering

In de in artikel 2, lid 1, punt 1), b), bedoelde situatie is geen medefinanciering van de bijdrage van de Unie door de lidstaten of partnerlanden vereist voor gedane en betaalde uitgaven die zijn opgenomen in de jaarrekeningen voor de boekjaren die respectievelijk beginnen op 1 juli 2021, 1 juli 2022 en 1 juli 2023.

Artikel 4

Programmering

1. Voor de toepassing van artikel 3 is geen besluit van de Commissie tot goedkeuring van een programmawijziging vereist. De beheersautoriteit stelt de Commissie in kennis van de herziene financiële tabellen vóór de indiening van de jaarrekeningen voor het boekjaar 2021/2022 na voorafgaande goedkeuring door het gezamenlijk comité van toezicht.
2. Aanpassingen van het programma die bestaan uit cumulatieve wijzigingen die niet meer bedragen dan 30 % van de initieel toegewezen bijdrage van de Unie voor elke thematische doelstelling of voor technische bijstand waarbij een overdracht tussen thematische doelstellingen of van technische bijstand naar thematische doelstellingen plaatsvindt of een overdracht van thematische doelstellingen naar technische bijstand, worden als niet-substantieel beschouwd en kunnen derhalve rechtstreeks door de beheersautoriteit worden aangebracht, na voorafgaande goedkeuring door het gezamenlijk comité van toezicht. Voor dergelijke aanpassingen is geen besluit van de Commissie vereist.
3. De in lid 2 bedoelde cumulatieve wijzigingen behoeven geen verdere rechtvaardiging dan een beroep op een verstoring van de programma-uitvoering; indien mogelijk kunnen zij de verwachte gevolgen van de wijzigingen aan het programma weerspiegelen.

Artikel 5

Subsidiabiliteit van uitgaven voor projecten die de migratieproblemen aanpakken

Uitgaven voor projecten die de migratieproblemen als gevolg van een verstoring van de programma-uitvoering aanpakken, komen voor financiering in aanmerking vanaf 24 februari 2022.

Artikel 6

Projecten

1. Na een verstoring van de programma-uitvoering kan de beheersautoriteit de documenten waarin de voorwaarden zijn vastgesteld voor steun aan projecten die door die verstoring worden getroffen, wijzigen overeenkomstig het nationale recht van de beheersautoriteit en zonder voorafgaande goedkeuring van die wijzigingen door het gezamenlijk comité van toezicht.

Die wijzigingen kunnen ook betrekking hebben op de vervanging van de hoofdbegunstigde en op wijzigingen van het financieringsplan en de uitvoeringstermijnen.

2. De beheersautoriteit kan na 31 december 2022 andere contracten dan contracten voor grote infrastructuurprojecten ondertekenen, mits alle door het programma gefinancierde projectactiviteiten uiterlijk op 31 december 2023 aflopen.
3. Het aandeel van de bijdrage van de Unie dat aan grote infrastructuurprojecten wordt toegewezen, mag bij de afsluiting van het programma meer dan 30 % bedragen, mits deze overschrijding enkel te wijten is aan een onverwachte stijging van de leverings- en bouwprijzen ten gevolge van een inflatie die hoger is dan verwacht.

Artikel 7

Werking van de beheersautoriteit

1. Verificaties door de beheersautoriteit kunnen worden beperkt tot administratieve verificaties wanneer projectverificaties ter plaatse niet mogelijk zijn. Wanneer geen verificaties kunnen worden verricht, worden de desbetreffende uitgaven niet gedeclareerd met het oog op de goedkeuring van de rekeningen.
2. Wanneer een infrastructuuronderdeel van een project is vernietigd voordat verificaties konden worden uitgevoerd, mogen de desbetreffende uitgaven echter worden gedeclareerd met het oog op de goedkeuring van de rekeningen aan de hand van een verklaring op erewoord van de begunstigde, waarin wordt verklaard dat het project vóór de vernietiging ervan overeenkwam met de inhoud van facturen of documenten met gelijkwaardige bewijskracht.

Artikel 8

Gevolgen van projecten voor grensoverschrijdende samenwerking

1. In het kader van de uitvoering van projecten die door een verstoring van de programma-uitvoering worden getroffen, worden de gevolgen en voordelen van de projecten voor grensoverschrijdende samenwerking in drie fasen beoordeeld:
 - a) een eerste fase tot en met de datum waarop de verstoring van de programma-uitvoering begon;
 - b) een tweede fase vanaf de in punt a) bedoelde datum;
 - c) een derde fase nadat de verstoring van de programma-uitvoering is geëindigd.

Wat de eerste en de derde fase als bedoeld in de eerste alinea, respectievelijk punt a) en punt c), betreft, worden voor die beoordeling de indicatoren en bijbehorende streefwaarden gebruikt die zijn behaald door de begunstigden in de lidstaten en in de partnerlanden, op voorwaarde dat de begunstigden in de partnerlanden de relevante informatie aan de beheersautoriteit hebben kunnen verstrekken.

Wat de tweede fase als bedoeld in de eerste alinea, punt b), betreft, worden voor die beoordeling de indicatoren en bijbehorende streefwaarden gebruikt die zijn behaald door de begunstigden in de lidstaten en in de partnerlanden waarvan de financieringsovereenkomsten niet zijn opgeschort en die zich niet in een situatie als bedoeld in artikel 2, lid 1, punt 1), b), bevinden.

2. De subsidiabiliteit van de uitgaven voor projecten wordt beoordeeld overeenkomstig lid 1 wat de gevolgen en voordelen van het project voor grensoverschrijdende samenwerking betreft.

3. In de in artikel 2, lid 1, punt 1), b), bedoelde situatie mogen projecten met een infrastructuuronderdeel in een partnerland niet worden verplicht de bijdrage van de Unie terug te betalen wanneer het niet mogelijk is om te voldoen aan de verplichting dat er binnen vijf jaar na de afsluiting van het project of binnen de in de staatssteunregels vastgestelde termijn geen substantiële wijzigingen worden aangebracht.

Artikel 9

Deelname in projecten

1. Vanaf de datum waarop een samenwerkingsprogramma door een verstoring van de programma-uitvoering is getroffen, kunnen lopende projecten worden voortgezet, zelfs wanneer geen van de begunstigden van een partnerland dat zich in een situatie als bedoeld in artikel 2, lid 1, punt 1), a) of b), bevindt, nog kan deelnemen.
2. Vanaf de datum waarop een samenwerkingsprogramma door een verstoring van de programma-uitvoering is getroffen, kan het gezamenlijk comité van toezicht nieuwe projecten selecteren, zelfs wanneer geen enkele begunstigde van een partnerland dat zich in een situatie als bedoeld in artikel 2, lid 1, punt 1), a) of b), bevindt, kan deelnemen op het moment van de selectie.
3. Vanaf de datum waarop een verstoring van de uitvoering van het programma is geëindigd, kan de beheersautoriteit zonder voorafgaande goedkeuring van het gezamenlijk comité van toezicht het document waarin de voorwaarden voor steun aan projecten zijn vastgesteld, wijzigen zodat dit ook betrekking heeft op in de projectaanvraag opgenomen begunstigden van een partnerland.

Artikel 10

Verplichtingen van de hoofdbegunstigden

1. Na een verstoring van de programma-uitvoering en zolang een dergelijke verstoring voortduurt, is de hoofdbegunstigde in een lidstaat niet gehouden om:
 - a) de verantwoordelijkheid op zich te nemen voor de niet-uitvoering van het door de verstoring getroffen deel van het project;
 - b) ervoor te zorgen dat de uitgaven die door de door de verstoring getroffen begunstigden worden gedeclareerd, zijn gedaan voor de uitvoering van het project en overeenstemmen met de activiteiten die in het contract zijn bepaald en waarover alle begunstigden het eens waren;
 - c) na te gaan of de uitgaven die zijn ingediend door de door de verstoring getroffen begunstigden door een accountant of een bevoegde ambtenaar zijn onderzocht.
2. Na een verstoring van de programma-uitvoering heeft de hoofdbegunstigde in een lidstaat het recht om de partnerschapsovereenkomst met de andere begunstigden eenzijdig te wijzigen en aan te passen.

Dat recht houdt ook de mogelijkheid in om de activiteiten van een begunstigde uit een partnerland geheel of gedeeltelijk op te schorten zolang de verstoring van de programma-uitvoering voortduurt.

3. De hoofdbegunstigde in een lidstaat kan de beheersautoriteit voorstellen de nodige wijzigingen in het project aan te brengen, met inbegrip van de herverdeling van de projectactiviteiten onder de resterende begunstigden.

4. Na een verstoring van de programma-uitvoering kan de hoofdbegunstigde in een lidstaat de beheersautoriteit verzoeken de financiële bijdrage voor de uitvoering van projectactiviteiten geheel of gedeeltelijk niet te ontvangen.

De hoofdbegunstigde in een lidstaat mag niet worden verplicht ervoor te zorgen dat de begunstigden in de partnerlanden het totale bedrag van de subsidie zo snel mogelijk en volledig ontvangen.

5. In de in artikel 2, lid 1, punt 1), b), bedoelde situatie kunnen de hoofdbegunstigde in een lidstaat en de beheersautoriteit, in overleg met de auditautoriteit, een betalingsverzoek verifiëren en aanvaarden zonder voorafgaande verificatie door een accountant of een bevoegde ambtenaar van de uitgaven die door een in een partnerland gevestigde begunstigde zijn gedeclareerd.

6. De leden 1 tot en met 4 zijn ook van toepassing op hoofdbegunstigden in een partnerland dat zich niet in de in artikel 2, lid 1, punt 1), a), bedoelde situatie bevindt.

Bovendien kan een dergelijke hoofdbegunstigde voor de duur van de verstoring van de programma-uitvoering de beheersautoriteit ook verzoeken een andere begunstigde als hoofdbegunstigde aan te wijzen en rechtstreekse betalingen te verrichten aan andere begunstigden van het desbetreffende project.

Artikel 11

Rechtstreekse gunning

Na een verstoring van de programma-uitvoering en voor de duur van de verstoring kunnen projecten die migratieproblemen als gevolg van militaire agressie tegen een deelnemend land aanpakken, in uitzonderlijke gevallen zonder voorafgaande oproep tot het indienen van voorstellen en op basis van een goede motivering door het gezamenlijk comité van toezicht worden geselecteerd.

Artikel 12

Betalingen

Na een onderbreking van de programma-uitvoering en onverminderd artikel 6, lid 1, kan de beheersautoriteit de financiële bijdrage voor de uitvoering van de projectactiviteiten rechtstreeks overdragen aan andere projectbegunstigden dan de hoofdbegunstigde.

Artikel 13

Gebruik van de euro

De in het programma gekozen methode voor de omrekening in euro van in een andere valuta dan de euro gedane uitgaven kan met terugwerkende kracht worden gewijzigd vanaf de aanvangsdatum van een verstoring van de programma-uitvoering, op basis van de maandelijkse boekhoudkundige wisselkoers van de Commissie van een van de volgende maanden:

a) de maand waarin de uitgave werd gedaan;

- b) de maand waarin de uitgave voor controle werd voorgelegd aan een accountant of een bevoegde ambtenaar;
- c) de maand waarin de uitgave werd gemeld bij de hoofdbegunstigde.

Artikel 14

Financiële verantwoordelijkheden, terugvorderingen en terugbetaling aan de beheersautoriteit

1. Na een verstoring van de programma-uitvoering en voor de duur van de verstoring wordt de beheersautoriteit verplicht alle stappen te volgen die nodig zijn voor de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen van begunstigten in partnerlanden of van hoofdbegunstigten in lidstaten of partnerlanden overeenkomstig de in de leden 2 tot en met 5 vastgestelde procedure.
2. De beheersautoriteit kan besluiten onverschuldigd betaalde bedragen rechtstreeks van een begunstigde in een lidstaat terug te vorderen zonder voorafgaande terugvordering via de hoofdbegunstigde in een partnerland.
3. De beheersautoriteit stelt terugvorderingsbrieven op en verzendt deze om onverschuldigd betaalde bedragen terug te vorderen.

In het geval van een negatief antwoord of het uitblijven van een antwoord van begunstigten in partnerlanden of van het partnerland waar de begunstigde is gevestigd, wordt de beheersautoriteit echter niet verplicht een administratieve procedure in te leiden of stappen te ondernemen voor terugvordering bij een partnerland, noch een beroepsprocedure in het betrokken partnerland in te stellen.

De beheersautoriteit documenteert haar besluit om een eerste poging tot terugvordering niet voort te zetten. Dat document wordt beschouwd als voldoende bewijs van de door de beheersautoriteit betrachtte passende zorgvuldigheid.

4. Als de terugvordering betrekking heeft op een verzoek aan een begunstigde die gevestigd is in een partnerland dat zich in de in artikel 2, lid 1, punt 1), a), bedoelde situatie bevindt en waarvan de medefinanciering aan de beheersautoriteit is overgedragen, kan de beheersautoriteit de terug te vorderen bedragen verrekenen met de niet-gebruikte middelen die eerder door het partnerland aan de beheersautoriteit zijn overgedragen.
5. Als de terugvordering betrekking heeft op een verzoek aan een begunstigde die gevestigd is in een partnerland dat zich in de in artikel 2, lid 1, punt 1), a), bedoelde situatie bevindt en de beheersautoriteit de gevorderde bedragen niet overeenkomstig lid 4 kan verrekenen, kan de beheersautoriteit de Commissie verzoeken de taak over te nemen om deze bedragen terug te vorderen.

Wanneer de tegoeden van de betrokken begunstigde zijn bevroren of wanneer er aan of voor de begunstigde rechtstreeks of onrechtstreeks geen tegoeden of economische middelen mogen ter beschikking worden gesteld op grond van krachtens artikel 215 VWEU vastgestelde beperkende maatregelen, moet de beheersautoriteit worden verplicht de Commissie te verzoeken de taak over te nemen om deze bedragen terug te vorderen. Daartoe draagt de beheersautoriteit haar rechten ten aanzien van de begunstigde over aan de Commissie.

De beheersautoriteit stelt het gezamenlijk comité van toezicht in kennis van alle invorderingsprocedures die door de Commissie zijn overgenomen.

Afwijkingen van Verordening (EU) nr. 1299/2013 voor transnationale programma's

1. In afwijking van artikel 12, leden 1 en 2, van Verordening (EU) nr. 1299/2013 kan het toezichtcomité of een door het toezichtcomité opgericht stuurgroep die optreedt onder zijn verantwoordelijkheid, nieuwe concrete acties selecteren, zelfs zonder dat een begunstigde uit een partnerland zich in een situatie als bedoeld in artikel 2, lid 1, punt 1), a) of b), bevindt, mits wordt vastgesteld dat deze acties transnationale gevolgen en voordelen hebben.

Het toezichtcomité of de stuurgroep kan ook nieuwe projecten selecteren, zelfs wanneer geen enkele begunstigde van een partnerland dat zich in een situatie als bedoeld in artikel 2, lid 1, punt 1), a) of b), bevindt, kan deelnemen op het moment van de selectie.
2. In afwijking van artikel 12, leden 2 en 4, van Verordening (EU) nr. 1299/2013 kunnen lopende projecten worden voortgezet, zelfs wanneer geen enkele begunstigde van een partnerland dat zich in een situatie als bedoeld in artikel 2, lid 1, punt 1), a) of b), bevindt, nog aan de uitvoering van de projecten kan deelnemen.

In het kader van de uitvoering van concrete acties die door een verstoring van de programma-uitvoering worden getroffen, worden de gevolgen en voordelen daarvan voor de transnationale samenwerking overeenkomstig artikel 8, leden 1 en 3, van deze verordening beoordeeld.
3. In afwijking van artikel 12, lid 5, van Verordening (EU) nr. 1299/2013 kan de beheersautoriteit de documenten waarin de voorwaarden voor steun van de concrete acties die worden getroffen door een verstoring van de uitvoering van een programma worden vastgesteld, wijzigen overeenkomstig haar nationaal recht.

Die wijzigingen kunnen ook betrekking hebben op de vervanging van de eerstverantwoordelijke begunstigde en op wijzigingen van het financieringsplan en van de uitvoeringstermijnen.

Vanaf de datum waarop een verstoring van de programma-uitvoering is geëindigd, kan de beheersautoriteit het bij de aanvraag gevoegde document waarin de voorwaarden voor steun aan de concrete acties zijn vastgesteld, wijzigen zodat dit ook betrekking heeft op begunstigden van een partnerland dat zich in een situatie als bedoeld in artikel 2, lid 1, punt 1), a) of b), bevindt.
4. In afwijking van artikel 13, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1299/2013 is artikel 10 van de onderhavige verordening van toepassing op de rechten en verplichtingen van de hoofdbegunstigden.
5. In afwijking van artikel 21, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1299/2013 en onverminderd lid 3 van dit artikel kan de certificeringsautoriteit betalingen rechtstreeks aan andere begunstigden dan de eerstverantwoordelijke begunstigde verrichten.
6. In afwijking van artikel 23, lid 4, van Verordening (EU) nr. 1299/2013 is artikel 7 van de onderhavige verordening van toepassing op de door de beheersautoriteit en de controleurs verrichte beheersverificaties.
7. In afwijking van artikel 27, leden 2 en 3, van Verordening (EU) nr. 1299/2013 is artikel 14 van deze verordening van toepassing wat de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen en terugbetalingen aan de beheersautoriteit betreft.

8. In afwijking van artikel 28 van Verordening (EU) nr. 1299/2013 is artikel 13 van deze verordening van toepassing wat de gekozen methode voor de omrekening in euro van in een andere valuta dan de euro gedane uitgaven betreft.
9. De in de leden 1 tot en met 8 vastgestelde afwijkingen zijn van toepassing vanaf de datum waarop de betrokken transnationale programma's door een verstoring van de programma-uitvoering getroffen zijn en zolang die verstoring voortduurt.

Artikel 16

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter